

H50 KONSEKUTIIVISET VERBIT

(päivitelty 24.4.2024)

H5 HEPREA VERBIOPPI <https://gen.fi/h5.html>

H50 YLEISTÄ <https://gen.fi/h50.html>

H50 Konsekutiiviset verbit

<https://gen.fi/h50-konsekutiiviset-verbit.html>

SISÄLLYSLUETTELO (luonnos)

0. Dokumentteja
 1. Yleistä
 2. Konsekutiivinen imperfekti
 - 2.1 Konsekutiivisen imperfektin johdanto
 - 2.2 Konsekutiivisen imperfektin taivutusmuodot
 - 2.3 Tekstikatkelmia
 - 2.3.1 Luominen (1. Moos. 1)
 - 2.3.2 Syntiinlankeemus (1. Moos. 3:12–13)
 - 2.3.3 Mooseksen syntymä ja kaislakori (2. Moos. 2:1–3)
 - 2.3.4 Herra tekee Siinailta liiton Israelin kanssa (2. Moos. 24:4–5)
 - 2.3.5 Mooses rikkoo laintaulut (2. Moos. 32:19)
 3. Konsekutiivinen perfekti

0. DOKUMENTTEJA

H Heprea, sivukartta

<https://gen.fi/h-sivukartta.html>

Aejmelaeus et al.: Ihan täyttä hepreaa. Kirjapaja 2015 (ITH)

Aspinen, Mika: Raamatun heprean kielioppi. Finn Lectura 2011 (MA)

Bible Society in Israel (Tanach ja nykyheprealainen UT) (BSI)

<https://haktuvim.co.il/en/study/Gen.1>

Even-Shoshan, Avraham: Konkordantsia chadasha.

Hamilon Hechadash 2000 (EShK)

Van Pelt & Pratico: The Vocabulary Guide to Biblical Hebrew. 1st Ed.

Zondervan 2003

1. YLEISTÄ

Konsekutiivisia eli jatkavia verbinmuotoja esiintyy vain klassisessa hepreassa. Nykyhepreassa jatkavia verbinmuotoja ei enää käytetä. Siksi niitä ei tarvitse itse osata muodostaa, tunnistaminen riittää.

- konsekutiivinen = jatkava, seuraava
lat. **consequi** [kõnsekvī] seurata mukana

Konsekutiivisuus tarkoittaa peräkkäisyyttä ja seuraussuhdetta. Jatkavat verbinmuodot ilmaisevat toinen toistaan seuraavia tapahtumia muodostaen eräänlaisen kerronnan helminauhan.

Konsekutiivinen eli jatkava verbinmuoto saa yleensä aikamuotonsa ja/tai moduksensa eli tapaluokkansa sitä edeltävästä ei-konsekutiivisesta verbistä.

- konsekutiivinen imperfekti jatkaa perfektiä
- konsekutiivinen perfekti jatkaa imperfektiä, käskymuotoa (jussiivi, imperatiivi, kohortatiivi) tai infinitiiviä

Konsekutiivinen imperfekti on huomattavasti yleisempi kuin konsekutiivinen perfekti. Esim. Raamatun ensimmäisessä luvussa on noin 50 konsekutiivista imperfektiä. Konsekutiivisia perfektejä siellä on vain kaksi (j. 14 ja 15).

Konsekutiivinen verbinmuoto on aina lauseen ensimmäisenä sanana. Jos verbiä edeltää joku muu sana, esim. kieltosana, konjunktio, adverbiaali tai objekti, niin silloin ei voi käyttää jatkavaa verbinmuotoa.

Konsekutiivisiin muotoihin voidaan muiden verbinmuotojen tavoin liittää myös objektisuffikseja.

H50 Objektisuffiksit

<https://gen.fi/h50-objektisuffiksit.html>

H9 שָׁמַר shamar, klassinen pa'al-taivutus (verbitaul.)

<https://gen.fi/h9-3mr-pa-klass-taiv.html>

Suomenkieliseen käännökseen jatkavan verbinmuodon sisältämän verbin konjunktion voi usein korvata virkkeen aloittavalla suurella alkukirjaimella tai lauserajan osoittavalla välimerkillä.

2. KONSEKUTIIVINEN IMPERFEKTI

2.1 KONSEKUTIIVISEN IMPERFEKTIN JOHDANTO

Kertovat historialliset tekstit etenevät konsekutiivisten imperfektien kautta. Jatkava imperfekti on ainoa Raamatun heprean ns. varma aikamuoto: se on poikkeuksetta menneen ajan kertova muoto.

Konsekutiivinen imperfekti seuraa kertovassa tekstissä perfektiä.

Kertomus voi alkaa myös suoraan ilman perfektiä ns. vaihi-aloitusformelilla:

"Ja tapahtui..."

(1Moos06_01H)

וַיְהִי כִּי הֵחֵל הָאָדָם לָרֵב עַל פְּנֵי הָאָדָמָה
וּבְנוֹת יִלְדוּ לָהֶם:

2.2 KONSEKUTIIVISEN IMPERFEKTIN TAIVUTUSMUODOT

Konsekutiivisessa imperfektissä käytetään kolmansissa ja toisissa persoonissa jussiivin eli käskymuodon kaltaista muotoa. Ensimmäisissä persoonissa käytetään indikatiivin imperfektin tai kohortatiivin kaltaista muotoa.

Useimmilla verbeillä jussiivi on hif'il-taivutusta lukuun ottamatta identtinen indikatiivin kanssa. Heikoissa med. vav–jod ja tert. he -verbeissä jussiivi poikkeaa indikatiivista. Lisäksi prim. alef ja kaksinkertaisesti heikoissa prim. jod sekä med. gem. -verbeissä jussiivimuodot voivat poiketa indikatiivista vokalisoinnin ja/tai painotuksen osalta osalta.

Konsekutiivisessa imperfektissä prefiksin eteen lisätään va + imperfektin etuliitteen kahdennus.

וַיִּסְסַם וַתִּסְסַם וְאִסְסַם וְנִסְסַם

- yks. 1. c. אַ-prefiksin edellä sijaispidennys ׀ (ei kahdennusta)

(12)

וַיִּשְׁמַר
וַתִּשְׁמַר
וַתִּשְׁמַר
וַתִּשְׁמְרִי
וְאִשְׁמְרֶה וְאִשְׁמַר

וַיִּשְׁמְרוּ
וַתִּשְׁמְרֵנָה
וַתִּשְׁמְרוּ
וַתִּשְׁמְרֵנָה
וַנִּשְׁמַר
וַנִּשְׁמְרָה

H9 שמר shamar (467x) vartioida, varjella, noudattaa, säilyttää (verbitaul.)
<https://gen.fi/h9-3mr.html>

Konsekutiivisessa imperfektissä shva syö aina pois jod-prefiksin kahdennuksen:

*וַיְהִי וַיְהִי

pa. kons. impf. yks. 3. mask. ja oli, tuli, tapahtui

H9 היה haja (3576x) olla, tulla, tapahtua (verbitaul.)
<https://gen.fi/h9-hjh.html>

*וַיְדַבֵּר וַיְדַבֵּר

pi. kons. impf. yks. 3. mask. ja hän puhui

H9 דבר davar (1136x) pa./pi. puhua (verbi)

Konsekutiiviset imperfektiverbit jakautuvat kolmeen taivutusryhmään:

- 1. jussiivi on identtinen indikatiivin kanssa
- 2. jussiivi on identtinen indikatiivin kanssa,
mutta kons. impf:ssä tapahtuu paino- ja/tai vokaalimuutoksia
- 3. jussiivi poikkeaa indikatiivista

Esimerkkejä pa'alin konsekutiivisesta imperfektistä:

H51i Pa. konsekutiivinen imperfekti
<https://gen.fi/h51i-kons-impf.html>

2.3 TEKSTIKATKELMIA

2.3.1 LUOMINEN (1. Moos. 1)

H8 1. Moos. 1 (teksti)

<https://gen.fi/h8-01-01.html>

2.3.2 SYNTIINLANKEEMUS (1. Moos. 3:12–13)

(1Moos03_12H)

וַיֹּאמֶר הָאָדָם
הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתִּי עִמָּדִי
הוּא נְתַתָּה לִּי מִן הָעֵץ וְאָכַל:

H8 1. Moos. 3: (sanastoa ja käännös) (tulossa, jHs.)

<https://gen.fi/h8-01-03-.html>

(1Moos03_13H)

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לְאִשָּׁה
מַה זֹּאת עָשִׂית
וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הִנֵּקֶשׁ הַנְּשִׂיאֲנִי
וְאָכַל:

H8 1. Moos. 3: (sanastoa ja käännös) (tulossa, jHs.)

<https://gen.fi/h8-01-03-.html>

2.3.3 MOOSEKSEN SYNTYMÄ JA KAISLAKORI (2. Moos. 2:1–3)

(2Moos02_01H)

וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית-לֵוִי
וַיִּקַּח אֶת בַּת-לֵוִי:
וַיֵּלֶךְ

pa. kons. impf. yks. 3. mask.

H9 וַיֵּלֶךְ halach (1549x) kulkea, kävellä, vaeltaa, mennä pois (verbitaul.)

<https://gen.fi/h9-hlk.html>

וַיִּקַּח

pa. kons. impf. yks. 3. mask.

H9 לקח lakach (966x) ottaa, tarttua, ostaa, valloittaa (verbitaul.)
<https://gen.fi/h9-lq8.html>

(2Moos02_02H)

וַתֵּהָרָה הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֵּן
 וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא
 וַתִּצְפְּנֵהוּ שְׁלֹשָׁה יָרְחִים:

וַתֵּהָרָה

pa. kons. impf. yks. 3. fem.

H9 הרה hara (39x) tulla raskaaksi, olla raskaana (verbi)

וַתֵּלֶד

pa. kons. impf. yks. 3. fem.

H9 ילד jalad (468x) synnyttää, siittää, poikia, munia, tuottaa (verbitaul.)
<https://gen.fi/h9-jld.html>

וַתֵּרָא

pa. kons. impf. yks. 3. fem.

H9 ראה ra'a (1311x) nähdä, katsoa (verbi)

וַתִּצְפְּנֵהוּ

pa. kons. impf. yks. 3. fem. + suff. yks. 3. mask.

H9 צפן tsafan (32x) salata, piilottaa (verbi)

יָרְחִים

mon. kuukaudet

יָרַח יָרַח

mask. (a-segol.) (12x) kuukausi, kuun kierto

(2Moos02_03H)

וְלֹא יִכְלָה עוֹד הַצְּפִינֹו
 וַתִּקַּח לוֹ תְּבַת־גָּמָא
 וַתִּתְּמַרָה בְּחֶמְרָ וּבְזָפֹת

וְתִשָּׂם בָּהּ אֶת הַיָּלֶד
וְתִשָּׂם בְּסוּף עַל שֻׁפְתַי-הַיָּאָר:

יְכַלֶּה

pa. perf. yks. 3. fem.

H9 יָכַל jachol (193x) osata, voida, kyetä, pystyä, olla lupa (verbitaul.)
<https://gen.fi/h9-jkl.html>

הַצְּפִינוּ

hif. inf. constr. + suff. yks. 3. mask.

H9 צָפַן tsafan (32x) salata, piilottaa (verbi)

וְתִקַּח

pa. kons. impf. yks. 3. fem.

H9 לָקַח lakach (966x) ottaa, tarttua, ostaa, valloittaa (verbitaul.)
<https://gen.fi/h9-lq8.html>

תִּבְתֵּן-

yks. st. constr.

תִּבָּה

fem. (28x [= 4 x 7]) kori, arkki (Noaan)

"hyvän säilytyspaikka (?), sisältä avoin/ontto tila (?)"

(?) H2 תִּיב tiv (0/28) säilyttää hyvää (juuri)

(?) H2 נָבַב navav (0/4) olla sisältä avoin/ontto (juuri)

גָּמָא גּוּמָא

mask. (å-segol.) (4x) papyrus, papyruskaisla "vettä imevä"

H2 גָּמָא gama (2/6) lisätä nesteen määrää: imeä itseensä (juuri)

וְתִחְמָרָה

בְּחִמְרָא

וּבְזַפְתָּ

וְתָשִׁימְ

pa. kons. impf. yks. 3. fem.

H9 וְתָשִׁימְ sim (586x) asettaa, panna, laittaa, järjestää (verbi)

<https://gen.fi/h9-4jm.html>

2.3.4 HERRA TEKEE SIINAILLA LIITON ISRAELIN KANSSA (2. Moos. 24:4–5)

(2Moos24_04H)

וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת כָּל-דְּבָרֵי-יְהוָה

וַיִּשְׂכֵם בַּבֶּקֶר

וַיָּבֵן מִזְבֵּחַ תַּחַת הַהָר

וַיִּשְׁתַּיֵּם-עֲשָׂרָה מִצְבָּה לְשָׁנִים-עֲשָׂרָה שְׁבֻטֵי-יִשְׂרָאֵל:

H9 וַיִּכְתֹּב katav (223x) kirjoittaa, piirtää, kaivertaa (verbitaul.)

<https://gen.fi/h9-ktb.html>

H9 וַיִּשְׂכֵם hishkim (66x) hif. nousta varhain aamulla (verbi)

H9 וַיָּבֵן bana (373x) rakentaa, perustaa, saada jälkeläisiä (verbitaul.)

<https://gen.fi/h9-bnh.html>

מִצְבָּה מַצְבָּה

fem. (34x) muistokivi, kivipatsas, masseba

- yleensä hakkaamaton/veistämätön kivi, joka on pystytetty hauta- tai kulttimuistomeriksi

H2 וַיִּשְׂכֵם natsav (75/) seisoa, olla pystyssä, vakaa (juuri)

- > σταυρός stauros kreik. risti

שְׁבֻט שֶׁבֶט

mask. (i-segol.) (190x) sauva, käskijänsauva, valtikka; sukukunta (jota johdetaan käskijänsauvalla)

H2 וַיִּשְׂכֵם shavat (0/) valvoa, hallita, johtaa (juuri)

(2Moos24_05H)

וַיִּשְׁלַח אֶת נְעָרֵי-בְנֵי-יִשְׂרָאֵל

וַיַּעֲלוּ עֲלֵת

וַיִּזְבְּחוּ זִבְחִים שְׁלָמִים לַיהוָה פְּרִים:

H9 שלח shalach (846x) lähettää, päästää irti, ojentaa (verbitaul.)

<https://gen.fi/h9-318.html>

H9 עלה ala (894x) nousta, kulkea tai kohota ylöspäin, maksaa (verbitaul.)

<https://gen.fi/h9-clh.html>

עוֹלָה עולה

fem. (286x) polttouhri, polttouhrieläin "ylöspäin kohoava"

H2 עלה ala (890/) nousta ylöspäin (juuri)

H9 זבח zavach (134x) teurastaa uhriksi, uhrata (teuras)uhri (verbi)

זֶבַח זבח

mask. (i-segol.) (162x) teurasuhri, uhri

שְׁלָמִים שלם

mask. (a-segol.) (87x) yhteysuhri

• lähes aina mon.

2.3.5 MOOSES RIKKOO LAINTAULUT (2. Moos. 32:19)

(2Moos32_19H)

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב אֶל הַמַּחֲנֶה
וַיֵּרָא אֶת הָעֵגֶל וּמַחֲלֹת
וַיִּסַּח אֶף-מִנְּשָׁה וַיִּשְׁלַךְ (מִיָּדוֹ) אֶת הַקֵּהָת
וַיִּשְׂבֵּר אֹתָם תַּחַת הַקֵּהָר:

3. KONSEKUTIIVINEN PERFEKTI

Konsekutiivinen perfekti jatkaa imperfektiä, käskymuotoa (jussiivi, imperatiivi, kohortatiivi) tai infinitiiviä.

Muodoltaan jatkava perfekti on identtinen normaalin ve-konjunktiolla varustetun perfektin kanssa. Yks. 2. mask. ja yks. 1. c. -muodoissa paino kuitenkin siirtyy ultimalle. Näitä painotukseltaan poikkeavia muotoja lukuun ottamatta konsekutiivisen perfektin voi tunnistaa vain tekstiyhteydestä.

(10)

ve + perf.	kons. perf.
וְשָׁמַר	וְשָׁמַר
וְשָׁמְרָה	וְשָׁמְרָה
וְשָׁמְרָתְךָ	וְשָׁמְרָתְךָ
וְשָׁמְרָתְךָ	וְשָׁמְרָתְךָ
וְשָׁמְרָתִי	וְשָׁמְרָתִי
וְשָׁמְרוּ	וְשָׁמְרוּ
וְשָׁמְרֵם	וְשָׁמְרֵם
וְשָׁמְרוּן	וְשָׁמְרוּן
וְשָׁמְרוּנוּ	וְשָׁמְרוּנוּ

Esim. ns. Israelin uskontunnus "Shma Israel":

(5Moos06_04H)

שָׁמַע יִשְׂרָאֵל
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

(5Moos06_05H)

וְאַהֲבָתְךָ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשֶׁךָ וּבְכָל-מְאֵדֶךָ:

(5Moos06_06H)

וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה

אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם עַל לְבַבְךָ:

(5Moos06_07H)

וְשִׁנַּנְתָּם לְבַבְיָךָ וְדַבַּרְתָּ בָּם
בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתּוֹךָ בַּדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ:

(5Moos06_08H)

וְקִשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדְךָ
וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ:

(5Moos06_09H)

וְכַתְּבָתָם עַל מְזוֹזֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ: